

MEE NL
Meedoen mogelijk maken
Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA | Utrecht
T 030 236 37 07
info@mee.nl
www.mee.nl

Aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn & Sport
De heer drs. M.J. van Rijn
Ministerie van VWS
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum 6 juli 2017
Referentie MS/153851
Telefoon 030 236 3718
Pagina 1/2
Onderwerp Reactie op uw brief d.d. 27 juni 2017 aan de Tweede Kamer over zorg en maatschappelijke ondersteuning Langdurige zorg

Geachte heer Van Rijn,

De MEE-organisaties hebben met instemming kennisgenomen van uw brief 'Zorg en maatschappelijke ondersteuning Langdurige zorg', die u op 27 juni 2017 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. We zijn met name blij dat u in deze brief het belang benadrukt van onafhankelijke en levensbrede cliëntondersteuning voor kwetsbare burgers. Ook delen we uw conclusie dat er in de huidige uitvoeringspraktijk nog veel verbeteringen mogelijk zijn.

Hieronder leest u wat daarbij voor ons prioriteit heeft, wat we daarbij als knelpunten zien en welke oplossingen we voor ogen hebben.

- **Herkenbaarheid en vindbaarheid van cliëntondersteuning**
Alleen een uitleg op de website of een zin in de uitnodiging voor een keukentafelgesprek is niet voldoende; de functie cliëntondersteuner moet zelf ook zichtbaar zijn voor de burger, waarbij duidelijk is waar hij zich qua rol en positie onderscheidt ten opzichte van andere functies in de wijk. De Wmo 2015 is hier duidelijk over, maar de communicatie van het ministerie en de VNG laat te veel ruimte over voor eigen interpretatie door de gemeente. Het zou dan ook goed zijn als de VNG hiermee rekening houdt in haar keuze voor koploper gemeentes op het gebied van cliëntondersteuning.
Wat ook de herkenbaarheid ondermijnt is dat veel gemeentes voor cliëntondersteuning kortdurende contracten aangaan tegen steeds wisselende voorwaarden, wat de ontwikkeling van de functie frustreert.
- **Integrale en levensbrede benadering**
Te vaak wordt cliëntondersteuning alleen ingezet voor zorg en maatschappelijke ondersteuning, terwijl het juist meerwaarde heeft bij levensbrede en integrale benadering.

Datum 6 juli 2017
Referentie MS/153851
Pagina 2/2

De smalle focus van veel wijkteams op gemeentelijke voorzieningen en de sterk zorggerichte benadering van zorgkantoren belemmeren een gekantelde en vraaggerichte benadering, die ook gebruikmaakt van oplossingen die mensen en hun sociale netwerk zelf aandragen. Het is nu, ondanks de wettelijke voorwaarden, vaak niet goed mogelijk om integrale ondersteuning te bieden op verschillende levensdomeinen, zoals wonen, werk, onderwijs en geldzaken. Dat belemmert ook de inzet van cliëntondersteuning daar waar die juist hard nodig is: bij schuldhulpverlening, arbeidsre-integratie en in de maatschappelijke opvang (zoals in het rapport over vrouwenopvang vermeld staat dat de Nationale Ombudsman vandaag heeft uitgebracht). Dit vraagt niet alleen om kennisverspreiding, maar ook om scherper toezicht op de uitvoering.

- **Expertise van cliëntondersteuners**

Cliëntenorganisaties hebben terecht al vaak aangegeven dat de expertise van veel cliëntondersteuners tekort schiet. Het komt namelijk heel regelmatig voor dat hiervoor mensen worden ingezet, die daarvoor niet zijn opgeleid en onvoldoende expertise hebben van bijzondere doelgroepen om daadwerkelijk levensbreed, over alle stelsels heen, te kunnen ondersteunen. Wij vinden daarom dat gemeentes het voorbeeld van de zorgkantoren moeten volgen, die de registratie in het beroepsregister van de beroepsvereniging van cliëntondersteuners als voorwaarde stellen. Daarnaast zou het Rijk de verdere ontwikkeling van de beroepsvereniging en haar scholingsprogramma moeten stimuleren.

Net zo belangrijk als het stimuleren van de kwaliteit van de professionele cliëntondersteuner is het versterken van de functie van ervaringsdeskundige en van vrijwilliger. Inzet van ervaringsdeskundigheid en informele ondersteuning is niet gratis, maar verdient een serieuze stimulans, aandacht en tijd.

- **Aansluiting van cliëntondersteuning over verschillende stelsels**

We zijn verheugd dat u de noodzaak inziet om de slechte aansluiting tussen cliëntondersteuning in Wmo en Wlz te dichten. U stelt in uw brief voor om daarvoor meer onderzoek te doen; dat vinden wij echter niet nodig. Een groot deel van het probleem kan namelijk eenvoudig worden opgelost door Wlz-cliëntondersteuning beschikbaar te stellen voor iedereen die een Wlz-indicatie wil aanvragen, en de capaciteit van de Wlz-cliëntondersteuning daarop aan te passen. Dan wordt het mogelijk om de specifieke deskundigheid van het Wlz-veld al vroeg in te zetten en om doorlopende ondersteuning aan te bieden voor en na de indicatiestelling.

Wij gaan graag met u in gesprek om het bovenstaande te bespreken en onze voorstellen verder uit te werken.

Met vriendelijke groet,

Mirjam Sterk
Directeur MEE NL